

על המבוך של ארץ תות - אגדה פמיניסטית ודמוקרטית

כתבה: יעל חבר

מאת: שלומית יונאי

הסיפור: לפני שנים רבות בארץ תות הרחוקה שלטה קיסרית אכזרית בשם זארה תות, שמנה ומכוערת. הקיסרית ערירית ואין לה יורש. לקראת יום הולדתה ה-80 ציוותה לחפור מבוך ליד הארמון. המבוך נחפר ויצאה הודעה הקוראת לבני ארץ תות לנסות ולפצח תוך 30 יום את חידת המבוך בתנאים ומגבלות מסוימים. מי שיפתור את החידה יזכה בכתר הקיסרית.

הספר **המבוך של ארץ תות*** מספר אגדה לילדים ולמבוגרים.

אחד הדברים המיוחדים בספר זה, שהוא מכריח את הקורא לחשוב. את החידה שבסיפור אפשר להבין רק אחרי מחשבה. אפשר לומר שמוסכמות הז'אנר "מחייבות" מלך (גבר, כמובן) החד חידה לנתיניו, כשפתרון החידה הוא הדרך ללב, או ליתר דיוק ליד הנסיכה ולשלטון בממלכה. הפותר אף הוא גבר, בד"כ נסיך. בארץ תות יש שינוי. הקיסרית השמנה והמרושעת חדה את חידת המבוך כדרך למצוא לה יורש. כמעט כל הספר מוקדש לתהליך פתרון חידת המבוך. מי שמנסה לפצח ברצינות - מתמודדת, נערה צעירה המנסה לפתור את החידה בדרכים לא מקובלות. בדרך כלל באגדות המתמודד לא היה משתף איש בתהליך. אך לפנינו ספר "פוליטיקלי קורקט" שמאמין בדמוקרטיה. תותי הגיבורה דוגלת בעבודת צוות ושיתוף. היא נכנסת למבוך מדי יום, ובצאתה משתפת את חבריה בכל צעד ובכל שלב, מקבלת עצות וחומר למחשבה.

אחד החברים - האם אינו מאוהב בה בסתר? - בונה לה מתקן המגן עליה מגפילה לבור. עיקרון אחר פרט ל"ביחד" - להוציא את החידה מן מחושך והמסתורין אל האור והבהירות, מה שיכול להקל על מציאת פתרון. הספר מרתק ונקרא בשטף. הסופרת משלבת בסיפור העלילה סיפורים ידועים כמו האגדה אודות אלכסנדר מוקדון והקשר הגורדי בהקשר לפיצוח חידה מכיוון שונה מהמקובל. כמו כן מובא סיפור חזאוס והמינוטאורוס, כסיפור שיכול לעזור לגיבורה לפתור את חידת המבוך.

* ספר זה זיכה את המחברת יעל חבר, שזה ספרה הראשון, בפרס מפעלות ירושלים לספרות יפה מטעם עיריית ירושלים ומשרד החינוך, התרבות והספורט.